

Rapport efter kvalitetsgranskning

Utbildningsanordnare: Västra Götalands läns landsting, Biologiska Yrkeshögskolan i Skara - BYS

Utbildning: Verksamhetsledare inom hästrelaterade näringar

Studieort: Skara

Bakgrund

Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört en kvalitetsgranskning av utbildningen Verksamhetsledare inom hästrelaterade näringar.

De bedömningskriterier som vi utgår från när vi gör granskningen finns beskrivna i bifogat dokument "Kvalitetskriterier för yrkeshögskolan".

Kvalitetsgranskningens främsta syfte är att bidra till utveckling och hög kvalitet genom att hitta områden där utbildningsanordnaren kan förbättra utbildningen. Granskningen syftar också till att lyfta fram goda exempel som bidrar till utbildningens kvalitet.

I arbetet med kvalitetsgranskningen har vi använt följande underlag:

- dokument som finns i myndighetens diarium och andra databaser
- utbildningsanordnarens insända material
- svar från en enkät till de studerande
- svar från en enkät till LIA-handledare (LIA, Lärande i Arbete)
- underlag från utredarnas intervjuer med utbildningens olika aktörer

Utredarna har den 28 april 2022 intervjuat:

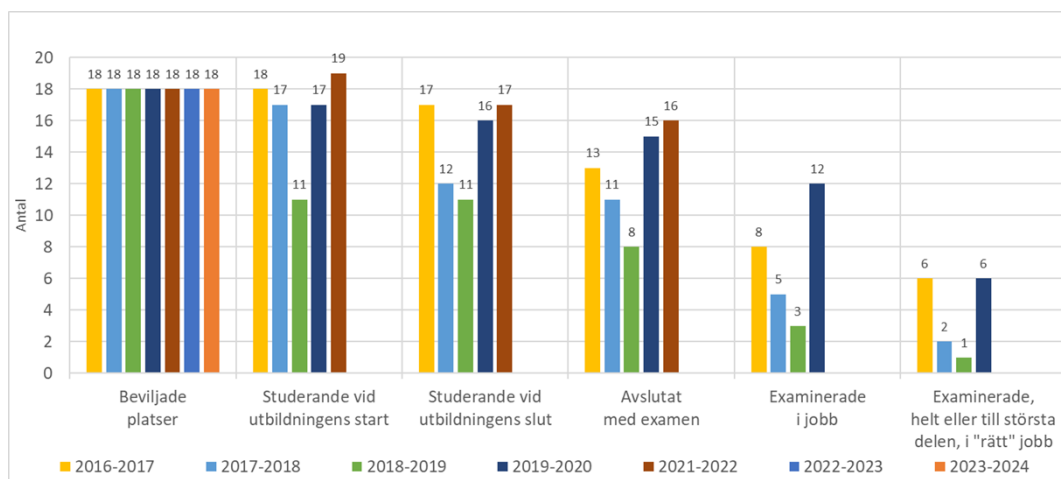
Namn	Organisation	Kategori
Åse Eriksson	BYS	Utbildningsledare
Kathrin Strand	BYS	Administratör
Herman Johnsson	BYS	Rektor
Charlotta Fritsch		Undervisande personal
Fredrik Sääv		Undervisande personal
Margareta Bendroth	Illuster AB	Undervisande personal/ arbetslivsrepresentant
Pär Hopman	Hopmans Hovslageri AB	Arbetslivsrepresentant
Pernilla Holgersson	Anthesis Group	Arbetslivsrepresentant
Monica Björkdahl	AB Kopparkulla	Arbetslivsrepresentant
Vid granskningen intervjuade vi studerande som startade den granskade utbildningen i augusti 2021. 6 studerande deltog, däribland studeranderepresentanten i ledningsgruppen.		
9 studerande (56%) som startade utbildningen 2021 har besvarat MYH:s enkät.		

Fakta om utbildningen

Antal Yh-poäng	200
SeQF-nivå	5
Studieform	Distans
Studietakt	100 %
Särskilda förkunskaper	1 års yrkeserfarenhet heltid inom hästsektorn
Tidigare utbildningsnummer i den granskade utbildningen	201517430
Utbildningen leder till en yrkesroll som administratör, utvecklare, rådgivare, marknadsförare, affärsutvecklare, egenföretagare eller dylikt inom hästrelaterade näringar.	
I omgången som startade augusti 2021 avslutades under granskningens genomförande i juni 2022. Där fanns vid examen 16 studerande, varav samtliga kvinnor. I omgången som startade augusti 2022 finns idag 12 studerande, varav samtliga kvinnor.	
Utbildningen har ingen LIA-kurs.	

Utbildningens genomströmning och resultat

Diagrammet nedan visar utbildningens genomströmning och resultat, baserat på uppgifter som anordnaren skickat in till myndigheten.



I staplarna för examinerade i jobb och examinerade i "rätt" jobb saknas ett antal studerande som inte svarat, 3 för klassen 2016-17, 5 för klassen 2017-18 och 3 för klassen 2018-19.

Beskrivning och bedömning av utbildningens kvalitet

Här följer myndighetens beskrivning av utbildningen och en bedömning av hur väl den uppfyller vart och ett av de tolv kvalitetskriterier som vår granskning utgår från. I de fall myndigheten identifierat förbättringsområden, så anges de efter beskrivningen.

Ledningsgruppens ledamöter

Kriterium: Ledningsgruppens ledamöter har god kunskap om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppens ledamöter har goda kunskaper om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet.

Ledningsgruppen består av 11 ledamöter, varav sju representerar arbetslivet. Ledamöternas kompetensområden omfattar både mer traditionella hästnäringar såsom

hovslageri, ridskolor och hästuppfödning- och rehabilitering men även som nyare och expanderande hästnäringar, exempelvis användandet av hästar i så kallad Grön rehab via Försäkringskassan. Flera i ledningsgruppen har forskat inom områden som är relevanta för utbildningen.

Flera i ledningsgruppen har även uppdrag i relevanta organisationer inom hästnäringen, exempelvis i branschnavet kring hästnäring i Skaraborg, Organisationen för hästunderstödda insatser, Swedish Warmblood och Hushållningssällskapet. Detta gör att ledningsgruppen tillsammans har ett stort nätverk inom hästnäringen, både direkt och indirekt, som de kan använda i sin roll som ledningsgrupp.

Ledningsgruppen saknar representanter för organisationer som rekryterar direkt från utbildningen. Branschen består framför allt av egen- och familjeföretagare, och inriktningen på utbildningen är snarare att förbereda de som har planer om eller är i början av ett eget företagande, eller som har en verksamhet som de behöver förbättra, utveckla och göra långsiktigt lönsam.

Arbetslivsanknytning

Kriterium: Ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar.

Arbetslivet har varit delaktiga i att utforma utbildningen och dess innehåll från dess start då flera organisationer, inklusive Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), sett ett stort behov av att professionalisera och utveckla hästnäringen.

Arbetslivsrepresentanterna beskriver själva i intervjun med myndigheten att de framför allt påverkar innehållet i utbildningen och kurserna genom att lyfta idéer på ledningsgruppsmöten och när de skriver ansökningar om att få ytterligare omgångar beviljade. Det framgår av ledningsgruppens protokoll att ledningsgruppen är med i en översyn av innehållet inför ansökan, exempelvis genom att lyfta nya behov från branschen såsom kompetens inom digitalisering.

Ledningsgruppens ledamöter har också en roll i utbildningen genom att flera föreläser inom deras specialämnen eller erbjuder studiebesök där de studerande kan se olika typer av verksamheter.

Engagemanget i utbildningen avspeglas i att de studerande uppger att de i hög grad känner till ledningsgruppens funktion och vilka som sitter med i den. I intervjun med de studerande betonar de att det nätverk som utbildningsledaren har, både själv och genom ledningsgruppen, är avgörande för utbildningens höga kvalitet.

Myndighetens identifierade goda exempel

- Ledningsgruppen är på ett föredömligt sätt involverade i att se till att undervisningen inom sina respektive specialområden håller rätt nivå. Genom sin breda kompetensbas kan de på ett bra sätt ge detaljerad återkoppling på kursernas innehåll och förändringar i branschen. Genom att själva ge gästföreläsningar och erbjuda studiebesök säkerställer de att de studerande får ta del av relevant och ny kunskap som berör yrkesrollen.

Ledningsgruppens arbete

Kriterium: Ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling.

Ledningsgruppens arbete präglas av en hög närvaro vid mötena, vilket utbildningsledaren härleder till hur angelägen utbildningen är för både ledamöterna och branschen i sin helhet. Då många ledamöter har varit involverade i utbildningen länge och då flera även föreläser har de god kännedom om utbildningens upplägg och innehåll.

Vid mötena har ledningsgruppen fasta punkter för att analysera det aktuella kompetensbehovet och för att gå igenom uppföljningar och utvärderingar av utbildningen. Det framgår av protokollet och intervjuerna att dessa punkter får ta tillräckligt utrymme på mötena, och att de leder till konkreta förslag på hur utbildningen kan förbättras. Exempelvis har de lyckade försöken att förlägga delar av närträffarna digitalt uppskattas mycket av de studerande, varpå ledningsgruppen beslutat att detta arbetssätt ska användas även efter pandemins påtvingade begränsningar. Studeranderepresentanten beskriver i intervjun att de deltar på lika villkor och att ledningsgruppen tar de studerandes synpunkter på allvar.

Ledningsgruppen följer upp hur det går för de studerande efter examen genom direkt kontakt med de studerande. Bland annat har de kontakt med alumni inför det att de ska skriva nya ansökningar om att få fler beviljade omgångar. Däremot har de inte behandlat uppföljningarna av samtliga examinerade studerande på samma sätt, vilket kan ha berott på att dessa uppföljningar tidigare haft en låg svarsfrekvens. I intervjun med ledningsgruppen beskriver de själva att yrkesrollens natur gör det relevant att följa upp hur det går på lite längre sikt, snarare än de sex månader efter examen som myndighetens uppföljning hanterar. Mer långsiktiga uppföljningar, menar de, skulle bättre svara på om utbildningen ger de studerande rätt kompetenser för att starta och driva lönsamma företag inom hästnäringen.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- Ledningsgruppens arbete skulle bli effektivare om de hade bättre verktyg för att följa upp hur det går för samtliga examinerade studerande på längre sikt.

Myndighetens identifierade goda exempel

- Ledningsgruppen har ett föredömligt engagemang i utbildningen, vilket visar sig i deras höga närvaro på ledningsgruppsmötena och aktiva deltagande i att analysera kompetensbehovet och att förbättra utbildningen. Genom att ledningsgruppens samtliga ledamöter prioriterar att delta vid möten och bidra i diskussioner och analyser blir ledningsgruppens arbete mycket effektivt och driver utbildningens utveckling framåt.

Ledningsgruppen och kvalitetsarbete

Kriterium: Ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs.

Ledningsgruppen har en arbetsordning som beskriver dess roll i kvalitetsarbetet. Ledningsgruppens fyra ordinarie möten under utbildningen har definierade teman, där det andra mötet är särskilt avsatt för strategi- och kvalitetsarbete. Utöver det hanterar ledningsgruppen kursutvärderingar och andra typer av uppföljningar. Ledningsgruppens ledamöter beskriver i intervjun att strukturen för deras del i kvalitetsarbetet är väl uppbyggt.

Det framgår av protokollen att kvalitetsfrågorna tas upp i ledningsgruppen enligt plan och protokollen är skrivna på ett sätt som gör det möjligt att följa vilka åtgärder ledningsgruppen beslutar om.

Ledningsgruppen har även utvärderat sina arbetsprocesser genom myndighetens självvärderingsverktyg för kvalitetsarbete.

Organisation och resurser

Kriterium: Utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål.

Utbildningens genomförande kretsar kring utbildningsledaren som både undervisar i utbildningen, anlitat undervisande personal och sköter det dagliga genomförandet av utbildningen. Till sin hjälp har hon rektor och övrig administrativ personal från BYS. Samtliga studerande som svarade på myndighetens enkät ger utbildningsledaren högsta betyg när det gäller hennes förmåga att se till att utbildningen fungerar väl. Även den undervisande personalen och ledningsgruppen beskriver att den praktiska dagliga ledningen av utbildningen fungerar mycket väl, till exempel när det gäller planering och att ge dem rätt förutsättningar för sina undervisningsuppdrag.

Upplägget har tidigare varit i form av distansundervisning och närträffar hos anordnaren, men under pandemin har även dessa skett på distans. Då de studerande uppskattat distansträffar planerar anordnaren att fortsätta med ett blandat upplägg där vissa närträffar är fysiska och andra digitala, vilket underlättar för de som bor långt från skolan. Anordnaren har lämpliga lokaler för de fysiska närträffarna och de digitala träffarna kan organiseras hos anordnaren eller hos den som undervisar.

Anordnaren har rutiner och resurser för att identifiera och ge extra stöd för de studerande som behöver det. BYS har en anställd stödpedagog som stöttar anordnarens YH-utbildningar.

Lärande

Kriterium: Utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål.

Utbildningsledaren ansvarar för det övergripande pedagogiska upplägget och organiserar överlämningen mellan kursansvariga lärare. Den undervisande personalen och de studerande beskriver att detta fungerar väl, med en tydligt röd tråd i utbildningens genomförande och progression i kursföljden.

Undervisningen är upplagd i form av närträffar var tredje vecka och egenarbete däremellan. Egenarbetet omfattar att praktiskt arbeta med den kunskap som förmedlas vid närträffarna i det egna befintliga eller planerade företaget, samt reflektion kring detta. Utbildningsledaren följer upp de studerandes kunskaps- och färdighetsveckling, dels genom individuell handledning mellan närträffarna, dels vid närträffarna. Detta gör utbildningsledaren även för de kurser där denne inte är huvudlärare. De studerande menar att de får bra återkoppling och stöd, vilket återspeglas i att en hög andel av de studerande slutför utbildningen och når examen. Den undervisande personalen beskriver också att de har möjlighet att ge extra stöd och resurser, exempelvis i form av extra pass eller individuella anpassningar av kunskapskontroll, vid behov.

De studerande är väldigt nöjda med det pedagogiska upplägget och genomförandet. Genom att ta avstamp i det gemensamma temat i företagande, oavsett kurs, så kan den undervisande personalen göra innehållet relevant för de studerandes egna befintliga eller planerade företag. Flera anger att upplägget med en hög grad av självstudier möjliggör för dem att läsa utbildningen vid sidan av sina ordinarie verksamheter.

Det framgår av myndighetens enkät och i intervjun med de studerande att de själva uppskattar att de lägger ner betydligt mindre tid på utbildningen än de heltidsstudier som utbildningsplanen beskriver. Utbildningsledaren och den undervisande personalen bedömer att detta till viss del kan bero på de varierande förkunskaperna hos de studerande. De härleder även svaret till den stora mängd egenstudier som bedrivs mellan

närträffarna, där de flesta driver företag eller är yrkesverksamma, vilket gör det svårt att prioritera studierna. Men detta arbete i företagen är, i utbildningens pedagogiska upplägg, även ett verktyg för färdighetsträning och reflektion, något som de studerande inte verkar räkna med när de gör en självskattning av sin studietid. Denna koppling mellan det parallella lärande som sker i det dagliga arbetet med det egna företaget har inte helt förankrats hos de studerande eller i kursplanerna. De studerande beskriver även att mängden uppgifter mellan närträffarna varierar från kurs till kurs.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- Utbildningens pedagogiska upplägg skulle stärkas om anordnaren utvecklade kursplanerna för att tydligare beskriva nyttan med den parallella färdighetsövning och reflektion som sker mellan närträffarna, samt dess avgörande roll för att de studerande ska nå utbildningens mål.

Undervisande personal

Kriterium: De personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att de personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens och att den nyttjas på ett bra sätt.

Utbildningsledaren, i sin roll som utbildare, är den enda undervisande personal som är anställd för denna utbildning. Till sin hjälp anlitar hon ett flertal föreläsare som håller i kurser eller delmoment i kurser. Utbildningsledaren förbereder de som anlitas för att föreläsa och stöttar dem i rollen som undervisande personal, exempelvis kring att utforma kunskapsprov.

De studerande är både i myndighetens enkät och i intervjun mycket nöjda med den undervisande personalen, både när det gäller deras ämneskunskaper och deras förmåga att förmedla dem på ett pedagogiskt sätt. I intervjuerna förklarar både utbildningsledaren, den undervisande personalen och de studerande att det är utbildningsledarens förmåga att hitta rätt föreläsare, både via egna kontakter, referenser och branschorganisationer, som gör att undervisningen blir så bra. Samtidigt som de beskriver detta som delvis sårbart, då det delvis bygger på en individs kontaktnät, menar de att kontaktnätet kring utbildning nu är så väl uppbyggt att det är hållbart även på längre sikt.

Den undervisande personalen beskriver att de har ett tydligt uppdrag i vad de ska förmedla till de studerande, vilket skapar goda förutsättningar för dem att undervisa. Utbildningsledaren väljer ut föreläsare som har kompetens och erfarenhet inom sitt respektive område, men också ofta som företagare, vilket gör att de kan sätta sig in i de studerandes situation och enkelt förstå vad de behöver hjälpa dem med. Detta gör de ofta via verkliga fall, vilket gör att pedagogiken uppskattas av de studerande.

Anordnaren erbjuder kompetensutveckling för den undervisande personalen, bland annat genom YH-förbundets utbildningsledarutbildning och genom egna lärarforum för hela vuxenutbildningens lärare, där olika teman avhandlas en gång i månaden.

Myndighetens identifierade goda exempel

- Utbildningsledarens noggranna arbete i att anlita föreläsare med rätt kompetens och erfarenhet skapar föredömliga förutsättningar för en hög nivå på undervisningen. Genom att rekrytera undervisande personal som har rätt erfarenhet och kompetens inom respektive område, samt genom att ge dem ett tydligt uppdrag utifrån utbildningens mål snarare än i detaljstyrning av undervisningen, når undervisningen en hög kvalitet över lag.

Samverkan med LIA-platserna

Kriterium: Utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Utbildningen innehåller ingen LIA-kurs.

LIA som en del av utbildningen

Kriterium: LIA är en väl fungerande del av utbildningen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Utbildningen innehåller ingen LIA-kurs.

LIA-handledningens kvalitet

Kriterium: De personer som anlitas som LIA-handledare har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Utbildningen innehåller ingen LIA-kurs.

Kvalitetsarbete

Kriterium: Det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete.

Anordnaren har ett gemensamt övergripande system för kvalitetsarbete för sina yrkeshögskoleutbildningar, som även denna utbildning följer. Kvalitetsarbetet innehåller både kursutvärderingar och en mer allmän utvärdering av hela utbildningen vid dess avslut. Anordnaren följer även upp hur det går för de studerande efter examen. Svarsfrekvensen på detta har tidigare varierat, men har varit komplett det senaste året.

Dessa utvärderingar hanteras av anordnaren och återkopplas framför allt till ledningsgruppen, vilket framkommer av protokollet från deras möten. Där framgår det att uppföljning och utvärdering analyseras och leder till förbättringsåtgärder. De studerande beskriver både i enkäten och i intervjun att problem och synpunkter de lyfter i mycket hög grad åtgärdas inom rimlig tid.

Delar av den undervisande personalen får också del av utvärderingarna, men det är framför allt de som även sitter i ledningsgruppen. Återkopplingen till den undervisande personalen och de studerande om resultaten av utvärderingarna och de eventuella åtgärder de leder till är inte lika systematisk som den till ledningsgruppen.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- Kvalitetsarbetet skulle stärkas om resultatet av utvärderingar och de eventuella åtgärder de leder till mer systematiskt återkopplades till berörda parter, framför allt undervisande personal och studerande.

Värdegrund

Kriterium: Utbildningsanordnaren har ett värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren behöver utveckla hur de arbetar efter en värdegrund som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen.

Anordnaren har fastställda dokument och rutiner i form av en värdegrundsplattform och likabehandlingsplan. Anordnaren kan inte visa några omfattande rutiner för hur dessa

förankras hos de som verkar i utbildningen, men de studerande beskriver ändå en välkomnande atmosfär i utbildningen.

Utbildningen har nästan uteslutande enbart kvinnliga studerande, mellan 94% och 100% i de fem senaste klasserna. Samtliga parter som myndigheten intervjuat beskriver att detta är ett omfattande mönster inom branschen och att de diskuterar olika orsaker bakom det regelbundet, bland annat i ledningsgruppen. Dock saknas långsiktiga planer eller mer omfattande konkreta åtgärder från anordnaren för hur detta mönster kan utmanas och fler män lockas till utbildningen.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- Värdegrundsarbetet skulle stärkas om anordnaren analyserade orsakerna till den ojämna könsfördelningen bland de studerande och utifrån resultatet genomförde fler åtgärder för att få en jämnare könsfördelning i klassen. Detta har ett avgörande strategiskt värde för att utbildningen ska leda till en mer jämställd, och därmed både mer hållbar och långsiktigt framgångsrik, bransch.

Kvalitetsgranskningen har genomförts av utredarna Jonas Svensson och Jenny Adolfsson.